

RÅSTØFFER TUR – RETUR

Der bor mere end 7 milliarder mennesker på jorden, og vi bliver flere og flere. Vi vil alle sammen gerne have de samme ting: Telefoner, tøj, ting og rejser og mange har også brug for en bil. Næsten alt det, vi køber, er lavet af råstoffer, der stammer fra Jorden. Vidste du fx, at en aluminiumsdåse er lavet af en bjergart? At plastikflasker ofte er lavet af olie, og at metallet i mobiltelefoner graves ud af en mine?

JORDKLØDER I UNDERSKUD

I rige lande som Danmark har vi et stort forbrug. Faktisk så stort, at vi bruger ressourcer, som om vi har 3,2 jordkloder til rådighed. Vi bruger råstoffer, som er materialer fra naturen, til at fremstille nye produkter eller udvinde energi. Fx er olie et råstof, der blev dannet på havbunden af døde plante- og dyrerester for mere end 10 millioner år siden. Fx bruger vi olie til brændstof til biler, til opvarmning og til at lave plastik.

I Danmark udvinder vi råstoffer, som fx grus. Vi henter også olie og naturgas i Nordsøen. Men de fleste råstoffer kommer fra andre dele af verden, og mange af Jordens råstoffer er dannet gennem millioner af år.

Derfor er det et problem, at vi bruger flere råstoffer, end Jorden har, fordi Jorden ikke kan nå at gendanne dem i samme hastighed, som vi skal bruge dem. Nogle råstoffer er også sjældne, hvilket gælder for nogle metaller som fx titanium, der er i elektriske apparater.

Olie kan ikke gendannes. Når olien er hentet op, er der ikke mere tilbage. Metaller er også et råstof, der ikke gendannes. Vand er også et meget værdifuldt råstof. I Danmark bliver vores vandkilder fyldt op og gendannet, men i nogle lande er der mangel på rent vand, fordi tørke og hedeølger har udtørret kilderne.

DEN VENDELIGE VÆRDI

Det er en rigtig god ide at tænke over, hvordan vi kan få mest ud af de råstoffer, vi har. Det kan vi blandt andet gøre ved at sørge for, at råstofferne i de ting, vi ikke længere bruger, bliver genanvendt.

Hvad tænker du om plastikflasker? Er det affald eller råstoffer? Det afhænger af, hvordan du ser på det. En plastikflaske er ofte lavet af olie. Når du afleverer den i flaskeautomaten, bliver den smeltet om og genanvendt til nye flasker, lige så længe, vi bliver ved med at aflevere. På den måde genanvender vi råstoffet igen og igen. Bliver plastikflaskerne smidt i skraldespanden, er det affald, og Jorden har mistet værdifulde råstoffer.

ER DU KLAR?

Det giver god mening for Jorden, at vi bliver bedre til at genanvende råstofferne i stedet for at smide dem ud. Hvert år afleverer vi danskere over 1 milliard flasker og dåser, der bliver genanvendt til nye. Når du skanner QR-koden, er missionen klar.

